

*Бліхар М. М.,**кандидат економічних наук,**асистент кафедри конституційного та міжнародного права**Навчально-наукового інституту права та психології**Національного університету «Львівська політехніка»*

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Анотація. У статті проаналізовано об'єкти державного регулювання економіки й досліджено двосудний характер тлумачення об'єкта правового регулювання інвестиційної діяльності. Доведено, що юридичний фактор у вигляді продуманого адміністративно-правового регулювання інвестиційних правовідносин як один з інструментів впливу на економічні процеси міг би мати своє вагоме значення для активізації інвестиційних процесів.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, об'єкт правового регулювання, інвестиційні правовідносини, інвестиційний клімат, державне регулювання.

Постановка проблеми. Правове регулювання інвестиційної діяльності є невіддільним від правового регулювання економіки в цілому. Правове регулювання – це вплив правових норм та індивідуальних правових приписів на суспільні відносини, який забезпечує формальну рівність і рівну свободу їх учасників [17, с. 810]. Об'єктами державного регулювання економіки є національна економіка, а також економічні підсистеми (економіка регіонів, народногосподарських комплексів, галузей; сектори економіки; стадії відтворення); соціально-економічні процеси (економічні цикли, демографія, зайнятість, інфляція, науково-технічний прогрес, екологія, кон'юнктура тощо); відносини (виробничі, фінансові, кредитні, зовнішньоекономічні, орендні тощо); ринки (товарів, послуг, інвестицій, цінних паперів, валюти, фондів, капіталів тощо). Серед інших об'єктів державного регулювання економіки перелічуються, зокрема, ринки, складовою частиною якого є і ринок інвестицій. Водночас С.М. Чистов зауважує [4, с. 18–19], що складність утілення названих об'єктів державного регулювання в чіткі організаційні форми зумовлює, як правило, опосередкований вплив держави на функціонування й розвиток підсистем, процесів, відносин, ринків тощо [4, с. 18–19].

З огляду на те, що ринок цінних паперів, валюти, фондів і капіталів охоплюються ринком інвестицій, останньому належить велика питома вага у державному регулюванні економіки. У свою чергу, демографія, зайнятість, інфляція, науково-технічний прогрес, екологія, кон'юнктура – це фактори, які визначають потенційні можливості інвестування окремих громадян. Усе це наштовхує на мету статті, яка полягає в теоретико-правовому аналізі інвестиційної діяльності як об'єкта правового регулювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Окремі загальні аспекти інвестиційної діяльності досліджувалися у працях таких науковців: Є. Бехтерєвої, В. Бочарова, О. Вінник, Л. Душакової, Л. Ігоніної, А. Нікіфорова, Б. Колтинюк, І. Кузнецова, Т. Куценко, Л. Попова, Д. Стеченко, О. Сухарева, Б. Топорніна, В. Трапезнікова, І. Фархутдінова, В. Чіркїна, С. Чистова та інші. Доробки саме цих учених послужили теоретично-методологічною основою для написання статті.

Як зазначає І. Кузнецова, об'єктами державного управління можуть бути різноманітні сторони адміністративно-правово-

го статусу громадян і їх громадських об'єднань, а також різноманітні сторони діяльності соціально-культурних та інших установ, підприємств і їх організацій, у тому числі акціонерних товариств, холдингових компаній, фінансово-промислових груп тощо [9, с. 13]. Однією з можливих видів діяльності установ, підприємств, організацій, так само як громадян і держав, є інвестиційна діяльність. У широкому сенсі нею, як зазначає Л. Ігоніна, є діяльність, пов'язана з вкладенням коштів в об'єкти інвестування з метою отримання доходу (ефекту), у вузькому – процес перетворення інвестиційних ресурсів у вкладення (власне інвестиційна діяльність або інвестування) [6, с. 435].

Інвестиційна діяльність як вкладення інвестицій і здійснення практичних дій з метою отримання прибутку й (або) досягнення іншого корисного результату надзвичайно різноманітна й зумовлюється цілями та завданнями інвесторів, їх можливостями брати участь у реалізації певної ідеї, без якої немислимо приступати до використання грошових коштів [8, с. 3]. Тому суспільні відносини, які становлять об'єкт правового регулювання в інвестиційній діяльності є багатоманітними та специфічними. У ч. 1 ст. 2 Закону України «Про інвестиційну діяльність» інвестиційна діяльність визначається як сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави, які здійснюються в процесі реалізації інвестицій.

Практичні дії в процесі реалізації інвестицій вказані суб'єкти здійснюють як між собою, так і, згідно з приписами закону, вступаючи у відносини з управлінським апаратом в особі уповноважених державою органів. Тому принципово відмінністю характеризується об'єкт правового регулювання інвестиційних правовідносин цивільно-правового характеру, де мають місце відносини між рівними суб'єктами, та об'єкт правового регулювання адміністративно-правових відносин, які виникають між інвестором (учасником інвестиційної діяльності) та державними органами й посадовими особами цих органів.

Як об'єкт правового регулювання інвестиційні правовідносини цивільно-правового характеру виникають у зв'язку зі здійснення інвестором на власній страх і ризик економічної діяльності, під якою розуміється господарська діяльність з метою отримання господарсько-економічної вигоди від її здійснення, адже в умовах ринкової економіки основними учасниками інвестиційних правовідносин є суб'єкти підприємницької діяльності, коло яких досить широке [5, с. 131]. Правовий зміст інвестиційних правовідносин та інвестиційної діяльності визначається тим, що вони є різновидом цивільно-правових відносин і володіють спільними з ним рисами. Тому їх можна визначити як суспільні відносини, пов'язані з інвестиціями й інвестиційною діяльністю, врегульовані нормами цивільного права, у результаті чого в учасників цих правовідносин виникають майнові та особисті немайнові права й обов'язки [15, с. 117–118].

Інвестори й учасники інвестиційних правовідносин вступають у ці відносини з метою отримання доходу й основним

правовим документом, який регулює взаємовідносини між ними, відповідно до ч. 1 ст. 9 Закону України «Про інвестиційну діяльність», є договір (угода). Під інвестиційним договором О. Вінник розуміє господарський договір майново-організаційного характеру, що укладається інвестором (уповноваженою ним особою) з іншими учасниками інвестування для забезпечення виконання практичних дій щодо вкладення інвестицій певного виду у визначений договором об'єкт, із застосуванням певної форми інвестування, з метою досягнення запланованого інвестором соціально-економічного ефекту, у тому числі отримання прибутку [3, с. 185]. Згідно з ч. 2 ст. 67 Господарського кодексу України, підприємства вільні у виборі предмета договору, визначенні зобов'язань, інших умов господарських взаємовідносин, що не суперечать законодавству України.

Отже, приватний характер і диспозитивність є визначальними рисами цивільно-правових відносин, які складаються в ході здійснення інвестиційної діяльності. Тому об'єктом правового регулювання в цьому разі є основані на принципі диспозитивності приватно-правові відносини, які складаються між інвестором (уповноваженою ним особою) – з одного боку, та іншими учасниками інвестування – з іншого, у ході здійснення практичних дій щодо вкладення інвестицій певного виду у визначений договором об'єкт.

На протигагу інвестиційним відносинам цивільно-правового характеру, правове регулювання адміністративно-правових відносин, які виникають між інвестором (учасником інвестиційної діяльності) та державними органами і посадовими особами цих органів ґрунтується на імперативності. Отриманню суб'єктом інвестиційної діяльності доходу від інвестиційної діяльності як кінцевій меті цієї діяльності передусе необхідність вчинення певних формальних дій, передбачених законом. Так, імперативна норма ч. 1 ст. 89 ЦК України гласить, що юридична особа підлягає державній реєстрації в порядку, встановленому законом. Частиною 2. ст. 50 ЦК України такий самий обов'язок передбачено і для фізичної особи. Згідно з ч. 3 ст. 8 Закону України «Про інвестиційну діяльність», для проведення господарської діяльності, яка підлягає ліцензуванню, учасники інвестиційної діяльності мають одержати відповідну ліцензію, що видається в порядку, встановленому законодавством. Необхідність страховика як суб'єкта інвестиційної діяльності звернутися до відповідних органів за ліцензією впливає з норми ч. 4 ст. 2 Закону України «Про страхування», відповідно до якого терміни «страховик», «страхова компанія», «страхова організація» та похідні від них дозволяються використовувати в назві лише тим юридичним особам, які мають ліцензію на здійснення страхової діяльності. Окрім того, згідно з ч. 4 ст. 8 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» [12], статuti банків, установчі документи інших юридичних осіб, які, відповідно до закону, підлягають погодженню Національним банком України, іншими державними органами, подаються з відміткою про їх погодження, відповідно, Національним банком України, іншими державними органами.

Як бачимо, легальна інвестиційна діяльність суб'єкта починається з його державної реєстрації у встановленому законом порядку, супроводжується необхідністю вчинення інших формальних дій на виконання приписів закону; діяльність окремих установ, які здійснюють інвестиційну діяльність підлягає ліцензуванню. Лише за умови дотримання цих та інших законодавчих норм відповідний суб'єкт повноважний на здійснення інвестиційної діяльності. Це зумовлює необхідність інвестора й учасника інвестиційної діяльності, рівноправних у відносинах один з одним і контрагентами, водночас підпорядковува-

тись державі в особі її органів і посадових осіб. Водночас, коли як у цивільно-правових відносинах, які виникають у ході інвестиційної діяльності, правовий статус сторін фактично характеризується забезпечуваною законом рівністю, в адміністративно-правових відносинах правове регулювання забезпечує рівність, яку Б. Топорнін називає «формальною рівністю тих суб'єктів, що підпорядковують і тих, які підпорядковуються», котра реалізується шляхом встановлення вихідної заборони довільного застосування влади, примусу й обмеження свободи. Тоді, коли в цивільно-правових відносинах, в силу рівності сторін працює правило «дозволено все, що не заборонено законом», правове регулювання здійснення влади державними органами та посадовими особами підпорядковує останніх вимозі «усе, що не дозволено правом, – заборонено». Це передбачає законодавчо регламентовану компетенцію [17, с. 810].

Одним з критеріїв відмежування адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності від цивільно- чи господарсько-правового має бути домінуючий інтерес, на якому базується нормативно-правове регулювання галузі. Тоді коли в цивільному праві переважає приватний інтерес, адміністративне право має за основу публічний. І. Фархутдінов веде мову про поєднання обох інтересів в інвестиційному й цивільному законодавствах [15, с. 133]. Дійсно, наявність одного не виключає одночасної присутності іншого, однак у даному випадку йдеться про той із двох протилежних і водночас нерозривних інтересів, який переважає. У той час, коли в ході поєднання приватного та публічного інтересів в інвестиційному й цивільному законодавствах переважатиме приватний, в адміністративному праві первинного значення набуває публічний. Як з цього приводу зазначають окремі вчені, публічно-правове регулювання спрямоване на розвиток суспільно необхідних інвестиційних відносин в потрібному напрямі. Завдання держави полягає в тому, щоб правильно визначити суспільний і державний інтерес, знайти їх оптимальне поєднання й з'ясувати адекватні правові умови та гарантії реалізації [15, с. 19].

Виходячи з цитованих вище норм чинного законодавства, об'єкт правового регулювання адміністративно-правових відносин можна визначити як передбачені імперативними приписами суспільні відносини, що основані на формальній рівності і складаються між інвестором (уповноваженою ним особою) – з одного боку, і державними органами та їх посадовими особами – з іншого, у процесі реалізації інвестицій. Отже, глумачення об'єкта правового регулювання інвестиційної діяльності має двоєдиний характер. У зв'язку з відсутністю термінології, яка позначала б правовідносини, що виникають унаслідок взаємодії інвестора (учасника інвестиційної діяльності) з органами державної влади, як об'єкта правового регулювання їм можна дати назву «об'єкт правового регулювання адміністративно-інвестиційних правовідносин». Основані на законі, відносини інвестора з іншими учасниками інвестування можна назвати «об'єктом правового регулювання цивільно-інвестиційних правовідносин».

Правове регулювання інвестиційної діяльності адміністративно-інвестиційних і цивільно-інвестиційних правовідносин містить певні відмінності. О. Сухарев окреслив цілі адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності. З цивільно-інвестиційними правовідносинами узгоджуються такі з них: забезпечення рівних прав при здійсненні інвестиційної діяльності; гласність в обговоренні інвестиційних проєктів; стабільність прав суб'єктів інвестиційної діяльності [14, с. 44]. Завдання держави як основного регулятора масштабної підприємницької діяльності, пише Є. Бехтерева, – забезпечити необхідні умови, що гарантують власнику цінностей, які ви-

стають як інвестиції зворотність первинного авансованого капіталу, а також можливість його реалізації за споживної вартості, тобто отримання доходу [1, с. 5].

Натомість ефективне регулювання адміністративно-інвестиційних правовідносин неможливе без постановки таких із цілей адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності, окреслених О. Сухарьовим: удосконалення системи податків шляхом встановлення спеціальних податкових режимів, визначення механізмів нарахування амортизації й використання амортизаційних відрахувань; надання пільгових умов користування землею та іншими природними ресурсами, які не суперечать законодавству; проведення переоцінки основних фондів відповідно до темпів інфляції; регулювання умов інвестиційної діяльності шляхом грошово-кредитної, антимонопольної політики й інших заходів. Податкове регулювання іноземних інвестицій має передбачати: виділення галузевих інвестиційних пріоритетів у режимі оподаткування для вітчизняних та іноземних підприємств; і визначення податкових пільг цільової спрямованості у межах цільових інвестиційних програм (податкові канікули тощо) [14, с. 44–45].

Об'єкт правового регулювання реагує на вплив суб'єкта. Якщо вплив виявився непоміченим, то управління, по суті, відсутнє. Об'єкт може як змінити, так і не змінити свою поведінку. Такі зміни можуть відповідати волі керівного суб'єкта – реакція згоди, підпорядкування (громадянин своєчасно подає декларацію про свої доходи в податкове відомство), але можуть і не відповідати (реакція незгоди), набуваючи форми не тільки непокорі, а й активної протидії. У цьому випадку прямі зв'язки змінюють свій характер і на перший план у них виступає примус [16, с. 10–11]. Так, за ст. 163–3 Кодексу України про адміністративні правопорушення [7], за невиконання законних вимог посадових осіб органів державної податкової служби передбачено санкцію до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

У будь-якому випадку регулятивні заходи, що застосовуються в державному й муніципальному управлінні, мають бути такими, щоб вони, з одного боку, не порушували природну саморегуляцію суспільства, а з іншого – дозволяли б виправляти недоліки стихійного розвитку. На практиці межі державного й муніципального управління обмежені, по-перше, характером об'єкта регулювання. Багато явищ взагалі не піддаються державному або муніципальному управлінню (наприклад, думка людини). По-друге, межі регулювання ставить саме суспільство: його природне саморегулювання. Суспільство – складна система, що діє за правилами синергетики. Втручання в природні процеси саморегулювання суспільства (наприклад, шляхом створення державною владою нового ладу на базі теоретичних висновків), соціальні експерименти, які змінюють самі основи людського існування, що склалася, суспільну мораль, ведуть до краху, як це показав досвід країн тоталітарного соціалізму. Вплив, який здійснюється в ході адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності не є одностороннім, тут існує і зворотний зв'язок, адресований від об'єкта суб'єкту. Як зазначає В. Чіркін, найчастіше керівний вплив в управлінні розуміється однобічно: суб'єкт – об'єкт. Але є і зворотні зв'язки: вплив об'єкта на керівний суб'єкт. Ці зв'язки дуже важливо враховувати особливо в публічному управлінні: реакція населення на управлінські заходи органів державної влади та муніципального управління може змінити й часто змінює управлінські рішення. Державне управління як особливого роду соціальна діяльність з цілеспрямованого використання на основі закону та інших правових актів публічної влади призводить до встановлення прямих і командних зобов'язуючих

об'єкт зв'язків. І за загальним правилом це відбувається з урахуванням зворотних зв'язків об'єкт – суб'єкт [16, с. 4; 9, 14]. Зворотні зв'язки становлять особливу цінність для визначення якості управління, підсумовує В. Чіркін. Саме від об'єкта надходить інформація про правильне розуміння та виконання «команд» або дані, що свідчать про збої чи недоліки в системі управління. Буває, що керований об'єкт не тільки неправильно розуміє «команди» (наприклад, через недостатню кваліфікацію кадрів, через збої в зв'язку), але спотворює зворотні зв'язки, посиляє керівному суб'єктові неправдиву інформацію (найчастіше це пов'язано з приховуванням недоліків у роботі). Недоліки можуть приховуватися тривалий час і при ускладненні обстановки призвести до кризи управління. Тому важливе значення має постійний контроль керівного суб'єкта за об'єктивністю і точністю даних у процесі зворотного зв'язку. При виявленні спотворення зворотних зв'язків, їх утримання мають застосовуватися відповідні заходи [16, с. 11].

Водночас залишається без реакції суб'єкта управління інший аспект суспільних відносин, що виникають у ході інвестиційної діяльності. Він пов'язаний з порушенням балансу приватних і публічних інтересів як основного критерію ефективності адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності. Справа в тім, що результативність інвестиційної діяльності, згідно з ч. 1 Закону України «Про інвестиції», визначається двома факторами: створенням прибутку (доходу), по-перше, і досягненням соціального ефекту, по-друге. Зафіксований законодавцем цільовий зміст інвестиції містить певну двозначність: з одного боку, діяльність, яка здійснюється в процесі вкладення цінностей, є спрямованою на створення прибутку (доходу), з іншого – на досягнення соціального ефекту. Двоєдина мета інвестицій справджується тоді, коли отримання прибутку державою не суперечить виконанню нею свого соціального призначення. Однак інвестиційно-правові норми, котрі містяться в різного роду кодифікованих і некодифікованих нормативних актах України, що в сукупності становлять інвестиційне законодавство нашої держави, пронизані ринковими засадами господарювання і здебільшого слугують їм. Хоча ч. 2 ст. 8 Закону України «Про інвестиційну діяльність» покладає на суб'єктів такої діяльності обов'язок додержуватися державних норм і стандартів, порядок встановлення яких визначається законодавством України, на практиці можуть траплятися випадки, коли створення прибутку суперечить засадам соціальної політики держави. Такі приклади описує О. Вінник у підручнику з інвестиційного права. Інвестиційна діяльність як різновид господарської діяльності є, як правило, суспільно-корисною, зазначає автор. Однак інвестори, здійснюючи таку діяльність з метою отримання прибутку, не завжди враховують суспільні (публічні) інтереси – суспільства в цілому, територіальної громади, окремих прошарків населення тощо стосовно безпечних і належних умов життя, праці, харчування. Прагнучи отримати максимальний прибуток, інвестори можуть порушувати при цьому вимоги щодо якості продукції, робіт, послуг, які надаються іншим учасникам господарського життя та громадянам; збереження довкілля, раціонального використання природних ресурсів; дотримання умов містобудування; дотримання умов праці найманих працівників, котрі здійснюють практичні дії щодо реалізації інвестицій тощо. Забезпечити здійснення інвестиційної діяльності з урахуванням суспільних інтересів у масштабі країни спроможна лише держава як виразник таких інтересів. У зв'язку з цим українським законодавством передбачається державне регулювання інвестиційної діяльності [3, с. 56–57].

Однак паралельно з практичними проблемами в регулю-

ванні управлінських правовідносин у сфері інвестування існує глибока нормативна прірва. Адже, крім норм загального характеру, які було цитовано вище, системний аналіз інвестиційного законодавства зазвичай дозволяє віднайти практичну норму, якою має керуватися суб'єкт адміністративно-правового управління інвестиційною діяльністю на виконання власне соціальних програм. Відтак, законодавче регулювання інвестиційних процесів не просто містить прогалини, а залишається незаповненим у частині норм, якими мали б деталізуватися функції органів державної влади на досягнення так званого «соціального ефекту» від інвестицій.

Як слушно зазначає Д. Стеченко, особливості державного макроекономічного регулювання полягають, з одного боку, у некомерційних цілях, соціальній орієнтації, іноді в директивному (обов'язковому) характері, підтримці приватних підприємств, безпосередньому стимулюванні їх розвитку, а з іншого – в орієнтації на закони й принципи ринку, використанні його атрибутів, форм і методів саморегулювання виробництва й товарообігу продукції. Важливого значення тут набуває раціональне поєднання ринкових і державних методів регулювання, оптимальне співвідношення між ними [13, с. 18]. Основною метою державного управління в галузі економічного розвитку є як надання ринкових відносин встановленої правом впорядкованості й цивілізованості, так і підтримка балансу індивідуальних і суспільних інтересів при здійсненні економічної діяльності, а також запобігання і припинення зловживань з боку її учасників [11, с. 280]. Поєднуючи ринкові закони з соціальною політикою, владні суб'єкти адміністративно-правової діяльності зобов'язані виходити в тому числі й з того, що державне регулювання інвестиційної діяльності не в останню чергу здійснюється з метою реалізації соціальної політики (ст. 11 Закону України «Про інвестиційну діяльність»). Окрім того, у ст. 3 Конституції України записано, що права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Зважаючи на це, інвестиції як важіль економічного зростання є одним із стратегічних макроекономічних інструментів вирішення проблеми безробіття, зменшення соціальної прірви між прошарками населення, а також досягнення покращення рівня його життя. Іншими словами, інвестиції можуть стати засобом розв'язання першочергових соціальних завдань, на що й має бути спрямована адміністративно-правова діяльність держави. Цитуючи Б. Кузнецова, готовність інвестора до внесення капіталу в економіку залежить від наявного в країні інвестиційного клімату, який, окрім економічного, політичного та інших факторів, визначається і юридичним [9, с. 10]. Тому останній у вигляді продуманого адміністративно-правового регулювання інвестиційних правовідносин як один з інструментів впливу на економічні процеси міг би відіграти своє вагоме роль для активізації інвестиційних процесів.

Висновки. Об'єктом правового регулювання інвестиційних правовідносин цивільно-правового характеру є основані на принципі диспозитивності приватно-правові відносини, які складаються між інвестором (уповноваженою ним особою), з одного боку, та іншими учасниками інвестування – з іншого, у ході здійснення практичних дій щодо вкладення інвестицій певного виду у визначений договором об'єкт. Об'єктом правового регулювання адміністративно-правових відносин є передбачені імперативними приписами суспільні відносини, що основані на формальній рівності і складаються між інвестором (уповноваженою ним особою), з одного боку, та державними органами та їх посадовими особами – з іншого, у процесі реалізації інвестицій.

Література:

1. Бехтерева Е.В. Управление инвестициями / Е.В. Бехтерева. – М. : РосБУХ, 2008. – 216 с.
2. Бочаров В.В. Инвестиции : [учебник] / В.В. Бочаров. – Санкт-Петербург, 2008. – 176 с.
3. Вінник О.М. Інвестиційне право : [навчальний посібник] / О.М. Вінник. – К. : Правова єдність, 2009. – 616 с.
4. Державне регулювання економіки : [навчальний посібник] / С.М. Чистов, А. Є. Никифоров, Т. Ф. Куценко та ін. – К. : КНЕУ, 2004. – 440 с.
5. Душакова Л.А. Административное право: [учебно-методический комплекс] / Л.А. Душакова, Н.М. Чепурнова. – М. : ЕАОИ, 2008. – 371 с.
6. Игонина Л.Л. Инвестиции : [учебное пособие] / Л.Л. Игонина; под ред. проф. В.А. Слепова. – М. : Экономист 2005. – 478 с.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 №8073-Х // Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51. – Ст. 1122.
8. Колтынюк Б. А. Инвестиции: [учебник] / Б. А. Колтынюк. – СПб. : Изд-во Михайлова В.А., 2003. – 848 с.
9. Кузнецова И.А. Государственное и муниципальное управление : [конспект лекций] / И.А. Кузнецова. – М. : Эксмо, 2008. – 160 с.
10. Кузнецов Б.Т. Инвестиции: [учебник] / Б.Т. Кузнецов. – М. : Юнити, 2010. – 624 с.
11. Попов Л.Л. Административное право России: [учебник] / Л.Л. Попов, Ю.И. Мигачев, С.В. Тихомиров. – М. : Проспект, 2011. – 447 с.
12. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців : Закон України від 15.05.2003 №755-IV // Офіційний вісник України від 04.07.2003. – № 25. – С. 12.
13. Стеченко Д. М. Державне регулювання економіки: навчальний посібник / Д. М. Стеченко. – К. : МАУП, 2000. – 176 с.
14. Сухарев О.С. Синергетика инвестиций : [учебно-методическое пособие] / О.С. Сухарев, С.В. Шманев, А.М. Курьянов. – М. : Инфра-М, 2008. – 368 с.
15. Фархутдинов И.З. Инвестиционное право : [учебно-практическое пособие] / И.З. Фархутдинов, В.А. Трапезников. – М. : Волтерс Клувер, 2006. – 432 с.
16. Чиркин В.Е. Государственное и муниципальное управление: [учебник] / В.Е. Чиркин. – М. : Юристъ, 2003. – 320 с.
17. Юридическая энциклопедия / Отв. ред. Б.Н. Топорнин. – М. : Юристъ, 2001. – 1272 с.

Блихар М. М. Инвестиционная деятельность как объект правового регулирования

Аннотация. В статье проанализированы объекты государственного регулирования экономики и исследованы двуединый характер толкования объекта правового регулирования инвестиционной деятельности. Доказано, что юридический фактор в виде продуманного административно-правового регулирования инвестиционных правоотношений как один из инструментов воздействия на экономические процессы мог бы сыграть свое большое значение для активизации инвестиционных процессов.

Ключевые слова: инвестиционная деятельность, объект правового регулирования, инвестиционные правоотношения, инвестиционный климат, государственное регулирование.

Blikhar M. Investment activity as an object of legal regulation

Summary. The analysis of objects of state regulation of the economy and investigate twofold nature of the interpretation of the object of legal regulation of investment activity. It is shown that the legal factor as thoughtful administrative and legal regulation of investment relationships as a tool of influence on economic processes could play its essential to enhance investment processes.

Key words: investment, facility regulation, legal investment, investment climate, regulation.